

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІ ПІА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІА НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІА ПОРЯДКУ*

Список використаних джерел:

5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
6. Кваліфікація злочинів проти громадського порядку та моральності. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/kval-ok-zlochuniv-25-04-207/lectures/lecture_9.html
7. Актуальні проблеми правознавства. 2017 р. Олійничук Р.: Відмінності між груповим порушенням громадського порядку та закликами до вчинення дій, що загрожують громадському порядку.
8. Кириченко О. В. Кримінально-правові та кримінологічні аспекти протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.08 / Кириченко Олег Вікторович. – Запоріжжя, 2005.

Руденко Єлизавета Сергіївна,
курсант 3 курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: Мостепанюк Л.О.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
кримінального права Національної академії
внутрішніх справ, підполковник поліції

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КАРАНТИНУ

У світі і в Україні стрімкими темпами наростає криза, спровокована розповсюдженням коронавірусу COVID-19. У зв'язку з цим в законодавство України були внесені зміни, які стосуються життя, як простих громадян, так і бізнесу.

Загроза життю та здоров'ю людей вимагає від держави вживати суворих заходів для запобігання цій загрозі. У відповідь на пандемію COVID-19 у світі, Україна, як і більшість інших держав, запровадила жорсткий карантин і посилила відповідальність за порушення правил та заборон, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам.

Зокрема, 17 березня 2020 року Верховна Рада прийняла Закон України № 530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» («Закон № 530-IX»), яким було встановлено адміністративну відповідальність та посилено кримінальну відповідальність за порушення норм, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19. [3]

Карантин – це заходи адміністративного та медико-санітарного характеру, які застосовуються для того, щоб не дати поширитися особливо небезпечним інфекційним захворюванням (стаття 1 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб»).

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІІ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

Стаття 325 Порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням

1. Порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам, а також масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) і боротьби з ними, якщо такі дії спричинили або завідомо могли спричинити поширення цих захворювань, -

карається штрафом від тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

2. Ті самі діяння, якщо вони спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.[1]

1. **Основним безпосереднім об'єктом** злочину є встановлений з метою захисту здоров'я населення порядок запобігання інфекційним захворюванням та отруєнням і боротьби з ними. Його додатковим обов'язковим об'єктом виступає здоров'я особи, а факультативним - життя особи або інші блага.

2. **Об'єктивна сторона** злочину характеризується:

1) діянням (діями або бездіяльністю) у вигляді порушення певних правил та норм;

2) наслідками у вигляді:

3) причинним зв'язком між вказаними діянням та наслідками. Так, злочин буде вважатися закінченим з моменту настання наслідків – поширення епідемічних та інших захворювань або створення загрози спричинення таких наслідків.

Порушення цих правил та норм може виразитися в:

• неусуненні від роботи чи іншої діяльності осіб, які є носіями збудників інфекційних захворювань;

• непроведенні в порядку, передбаченому законодавством, профілактичних щеплень, медичних оглядів, дезінфекційних інших протиепідемічних заходів а також карантинних заходів;

• недотриманні особливих умов і режимів праці, навчання, пересування по території України;

• порушенні встановлених тимчасових обмежень щодо транспортного сполучення з іншими країнами, в'їзду в Україну іноземців та осіб без громадянства, ввезення в Україну харчових продуктів, продовольчої сировини, тварин, інших вантажів, товарів і предметів, що можуть бути факторами передачі інфекції, тощо.

Інфекційні захворювання - це розлади здоров'я людей, викликані живими збудниками (вірусами, бактеріями, найпростішими, грибками, кліщами, іншими патогенними паразитами), продуктами їх життєдіяльності (токсинами), патогенними білками (пріонами), передаються від заражених

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІІ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІД НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

осіб здоровим і схильні до масового поширення. До інфекційних захворювань належать такі, як: віспа, тиф, дифтерія, туберкульоз, поліомієліт, грип, правець, кір тощо. У законодавстві серед інфекційних захворювань виділяються особливо небезпечні (у т. ч. карантинні: чума, холера, жовта гарячка) - такі, що характеризуються важкими та (або) стійкими розладами здоров'я у значної кількості хворих, високим рівнем смертності, швидким поширенням серед населення.

Наприклад: за невжиття карантинних заходів та обсервації осіб, які перебували у контакті з хворими; невиконання розпорядження про госпіталізацію, не закриття ввозу та вивозу пасажирів в окрему місцевість тощо.

Отруєння (інтоксикація) - це порушення функцій органів внаслідок дії отрут (токсинів), що проникли в організм чи утворилися в ньому. Отруєння викликаються таким видом небезпечних речовин гостроспрямованої дії, як отрути (токсини). Ними можуть бути неякісні продукти харчування, алкогольні напої, лікарські засоби та ін. Видом отруйних речовин є пестициди - речовини, спеціально призначені для знищення, регуляції та припинення розвитку тих шкідливих організмів, внаслідок діяльності яких вражаються рослини, тварини, люди і завдається шкоди матеріальним цінностям, а також гризунів, бур'янів, чагарникової рослинності тощо.

3. Суб'єкт злочину тільки спеціальний. Ним можуть бути лише особи, до службових, професійних або іншого роду обов'язків яких входить виконання правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним захворюванням, а також масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) і боротьби з ними: працівники санітарно-епідеміологічної служби, інших органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, службові особи підприємств, установ та організацій, громадяни-підприємці.

Неналежне виконання медичним, фармацевтичним або іншим працівником своїх професійних обов'язків, що спричинило зараження особи (осіб) вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, небезпечної для життя людини, кваліфікується за ст. 131.

4. Суб'єктивна сторона злочину характеризується умислом або необережністю до порушення вказаних правил, необережністю до наслідку у вигляді поширення відповідних захворювань і прямим або непрямим умислом до наслідку у вигляді загрози їх поширення.

Умисне поширення епідемії з метою ослаблення держави кваліфікується за ст. 113 як диверсія.

5. Наслідки у вигляді загибелі людей чи інших тяжких наслідків утворюють кваліфіковані види розглядуваного злочину. Загибель людей означає смерть двох чи більше осіб. До інших тяжких наслідків можуть бути віднесені смерть однієї особи, велика екологічна чи матеріальна шкода, виникнення масових заворушень тощо.[3]

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІІ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

Отже, прийняття та реалізація законопроекту дозволить посилити кримінальну відповідальність за діяння, які внаслідок порушення вимог санітарних і протиепідемічних норм та правил призвели до реальної загрози життю і здоров'ю людей чи до їх смерті, до виникнення масових інфекційних захворювань чи інших тяжких наслідків.

Суспільна небезпека злочину полягає в тому, що особа, порушуючи відповідний нормативний режим, створює небезпеку для поширення інфекційних захворювань та масових отруєнь серед населення.

Всього в 2020 році, за можливе порушення правил карантину на території України, працівниками Національної поліції було складено 3566 адміністративних протоколів та відкрито 44 кримінальних проваджень.

Жодного вироку суду ще не було винесено за такі злочини. Це означає, що в рамках кримінального судочинства до відповідальності ще нікого не притягнули. Однак, це не свідчить про те, що такі справи не дійдуть до суду. Так, механізм притягнення до кримінальної відповідальності дещо складніший, аніж механізм притягнення до відповідальності за адміністративні правопорушення. Не дивлячись на це, вже можна зробити припущення, кого будуть притягувати до кримінальної відповідальності. Виходячи із відомостей, які вже містяться в судовому реєстрі, це будуть переважно місця масового відвідування, в яких завідомо може бути спричинено поширення хвороби. Це можуть бути заклади громадського харчування, басейни, лазні фітнес-центри, оскільки такі місця містять найбільший ризик масового зараження. Щодо ряду таких закладів вже є відкриті кримінальні провадження за порушення карантинного режиму та надання послуг закладами громадського харчування під час карантину. Слід звернути увагу, що судова практика з розгляду кримінальних та справ про адміністративні правопорушення лише починає своє формування, і з часом лише буде вдосконалюватися. Тому, будемо слідкувати за подальшим розвитком судової практики в рамках порушень карантинного режиму.

Степанова Діана Олександрівна,
курсант 2-го курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: Мостепанюк Л.О.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
кримінального права Національної академії
внутрішніх справ, підполковник поліції

***ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ
(ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ)***

Чинний Кримінальний кодекс України був прийнятий Верховною Радою України 05 квітня 2001 року, а набув чинності 01 вересня 2001 року. Із цього моменту зазначений законодавчий акт неодноразово редагувався. Однією з